

Андрія II не задовільняло і надзвичайне посилення Володислава Кормильчича, і те, що Лешко I взявся вирішувати галицькі справи. Угорський король пішов на польські землі не з метою їх завоювання, а щоб примусити краківського князя до перемовин [2, с. 296]. Лешко I відправив до Андрія II посольство на чолі з воєводою Пакославом Лясотичем, який передав послання: «Не гоже є боярину княжити в Галичі. Візьмино ти дочку мою за сина свого Коломана і посади його в Галичі» [5, с.374].

Осіною 1214 р. у м.Спіші (тепер Словаччина) уклали угоду щодо поділу галицької спадщини між Арпадами та П'ястами. Перемишль мав відійти до володінь Лешка I, Романовичі отримували Володимир [7, с. 264], а маленький угорський принц Коломан ставав королем Галичини. Угоду скріпили династичним шлюбом Коломана і Саломеї Польської (нареченим було п'ять і три роки). Однак вона не могла забезпечити довгий період стабільності. Ні Андрій, ні Лешко не мали достатньо сил, щоб зламати опір бояр, які мали привід повстати, бо папа Інокентій III благословив коронацію Коломана за умови навернення галичан в католицизм та участь їх духовенства у церковному соборі, що планувався.

Ми розглядаємо угоду в Спіші не просто як короткотривалий військовий союз, а як завершення цілого етапу у війні за галицьку спадщину. Впродовж 1205-1214 рр. суверенітет князівства поступово зникав, ми бачимо, як Андрій II і Лешко I спершу поводитися обережно, мотивуючи свою політику виключно благородною опікою над сиротами, а згодом починали діяти більш відкрито, не приховуючи, що вважають себе сюзеренами над галицькими та волинськими землями. Лешко поведився з волинськими князями як зверхник [2, с. 295], як третейський суддя, чие слово буде останнім у вирішенні суперечок, ми вважаємо це класичною моделлю поведінки сюзерена по відношенню до васалів. Андрій II також вважав галицьке князівство сферою свого впливу, майже щороку грубою силою вирішував місцеві конфлікти, однак по-справжньому закріпитися там не зміг через опір місцевої знаті. Цей монарх вважав метою своєї зовнішньої політики приєднання Галичини [6, с. 200], хрестовий похід, водночас не маючи можливості скарлати на горло вбивць своєї жінки.

Галицьке князівство стало суб'єктом міжнародної політики, для поновлення його колишнього статусу знадобилося ще тридцять років боротьби та блискача перемога під Ярославом у 1245 р. В угорських королів залишився титул rex Galitiae et Lodomeriae, і водночас територіальні претензії. Конфлікти, спричинені ними, не вичерпані до наших днів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Александрович В.С. Войтович Л.В. Король Данило Романович (Славетні постаті Середньовіччя. – Вип.3). Біла Церква: Вид. Пшонківський О.В. 2013.240 с.+карта-вкладка
2. Войтович Л. Галич у політичному житті Європи XI–XIV століть. – Львів, Інститут українознавства ім. І.Крип'якевича НАН України, 2014. 478 с.
3. Войтович Л.В. Княжа доба: портрети еліти. Біла Церква: видавець О.В. Пшонківський, 2006. 781 с
4. Котляр М. Ф. Галицько-Волинська Русь Київ: Альтернативи, 1998. 335 с. (Україна крізь віки). (Том 5)
5. Літопис руський. Київ: Дніпро, 1989. 614 с.
6. Пашуто В. Очерки по истории Галицко-Волынской Руси. Москва: Издательство АН СССР, 1950. 330 с.
7. Пашуто В.Т. Внешняя политика Древней Руси. М: «Наука», 1968. 473 с.

Ткач Юлія

Науковий керівни – доц. Григорук Наталія

МАРГАРИТА НАВАРРСЬКА ЯК ЕКСПЕРТ З ПРИДВОРНОЇ ПОЛІТИКИ ФРАНЦІЇ (КІНЕЦЬ XV – ПОЧАТОК XVI СТ.)

Найбільш знаковою фігурою, яка зробила вплив на розвиток не тільки придворної культури, а й на творчість діячів науки і мистецтва XVI ст. у Франції є Маргарита Наваррська. Її двір, який оточували діячі культури та її власна творчість і діяльність – наочне тому підтвердження. Маргарита була унікальною жінкою, яка йшла наперекір усім правилам і була своєрідним викликом для французького суспільства. Якби не її діяльність, не її вплив на

Франциска I, який вона чинила на нього особливо в перші роки його правління, ми б зараз не дізналися про праці багатьох авторів, яких вона захищала і якими опікувалася.

Актуальність досліджуваної проблеми полягає в тому, що хоч і Маргарита Наваррська є однією з великих історичних постатей Франції XVI ст., але її особистість і роль в розквіті французького Просвітництва залишається недосяжною для дослідників. В історіографії Франциск I є єдиною людиною, якому приписують розквіт французького Відродження, а його сестра – Маргарита, знаходиться в тіні. Але якщо більш повно вивчити життя цієї жінки, можна побачити, що Франциск I був не єдиною особою королівської крові, якого турбувала доля Франції. Тому вивчення життя, діяльності та творчості Маргарити Наваррської, а також спадщини діячів науки і мистецтва при її дворі представляє безперечний інтерес.

Мета дослідження полягає в комплексному вивченні особливостей культурного і суспільного життя Маргарити Наваррської (рідної сестри короля Франції Франциска I).

Маргарита Ангулемська була видатною особистістю французького Ренесансу і сестрою короля Франції Франциска I. Любителі літератури знають її також як Маргариту Наваррську – дружину короля Наварри, авторку збірки віршів “Гептамерон”, яка була написана в наслідування “Декамерона” Джованні Боккаччо [1, с. 34]. Вона була покровителькою гуманістів і вільнодумців. Маргарита мала прекрасну освіту, неабиякі поетичні здібності, а тому привертала до себе поетів різних шкіл, часто тих, кого переслідувала католицька церква. Коли вона з’явилася на світ в 1492 р., то цей рік був ознаменований відкриттям Америки Колумбом, а через пару років після її смерті народжується знаменитий Шекспір [2, с. 214]. Як особистість вона, безумовно, неабияка і шанована не тільки її послідовниками, а й сучасниками. Показовим є той факт, що Маргарита Ангулемська листувалася з самим Еразмом Роттердамським і він знаходив в ній цікавого співрозмовника та освічену особу, не зважаючи на те, що вона була жінкою [3, с. 125].

Наваррська, ще будучи юною принцесою при французькому дворі, прагнула до спілкування з вченими, письменниками і філософами. Завдяки зусиллям своєї матері вона отримала дуже хорошу освіту і все життя прагнула розвивати свої здібності, отримувати нові знання в усіх сферах науки і мистецтва, тому, на відміну від Франциска, який любив проводити час в забавах з галасливою компанією, Маргарита присвятила себе навчанню і навіть у вільний час не випускала з рук книги і жадібно слухала те, що їй говорили вчителі [4, с. 56].

В епоху, коли правило “що грецькою, то не читається” зачували і вселяли в дітей ще в школах, коли священнослужителі з кафедри не соромилися говорити, що “нешодавно відкрити нову мову, яка звалась грецькою, слід уникати, бо вона породжує ересь”, Маргарита з захопленням читала Софокла в оригіналі, цікавилася питаннями теології і, щоб краще розуміти їх, врешті-решт, зайнялася навіть вивченням єврейської мови під керівництвом знаменитого сходознавця того часу Парадізіо, якого ще знали через прізвисько Каносса [5, с. 63].

Двір Маргарити Наваррської по праву можна назвати одним з найважливіших ідеологічних центрів епохи Ренесансу. Підтримуючи дружні стосунки з великою кількістю гуманістів XVI ст., вона допомагала багатьом: Гійому Бюде, Клеману Маро, Бонавентюру Деперье та іншим літераторам. Володіючи літературним талантом і будучи освіченою жінкою, вона знала кілька мов, включаючи грецьку та латину, любила і вивчала праці античних авторів. Згодом, вона сама і її просвітницька діяльність справили великий вплив на багатьох людей, які її оточували. Збираючи навколо себе літераторів, обговорюючи власні праці та деякі новинки, її впевнено можна назвати першою серед власниць літературних салонів, які отримають більш широке поширення вже в XVII–XVIII ст.

Зрозумілим є той факт, що двір Франциска I зіграв важливу роль у формуванні особистості Маргарити Наваррської і її світогляду. Він був першим французьким королем, який створив блискучий і розкішний королівський двір. Можна не сумніватися, що французький монарх частково спирався на досвід італійських володарів епохи Відродження. І все ж не навколо Франциска виникає те співтовариство вчених і літераторів, в якому формується французьке Відродження. Центром його стала “єдина і любима сестра короля” [4, с. 86]. Маргарита Наваррська, яка брала участь у багатьох справах брата й допомагала йому вести дипломатичні переговори. Однак, після 1534 р., коли почалися переслідування і страти протестантів, яких було чимало в її оточенні, вона надовго віддалилася в своєму новому королівстві Наварри, куди забрала також своїх друзів. Туди до неї у важкі хвилини приїжджав

придворний поет Клеман Маро, там творили новеліст Бонавентюр Деперье, там писала вірші і новели сама Маргарита [1, с. 97].

Ще будучи при дворі короля Франциска I, Наваррська створила гуманістичний гурток, який об'єднав французьких гуманістів. Її гурток був одним з найбільших гуманістичних і літературних центрів Франції в першій половині XVI ст. Співчуваючи протестантизму, вона надавала притулок багатьом представникам цієї релігії, яких переслідували за їх погляди і переконання. І тільки завдяки Маргариті та її безпосередньому втручанням багато, так званих єретиків, були врятовані від кострів та вогню. Також, не варто відкидати той факт, що можливо вона сама була протестанткою [6, с. 107]. Так, одна з її ранніх праць на релігійно-моральну тематику "Дзеркало грішної душі", викликав невдоволення з боку Сорбонни, оскільки, в ній ясно простежувалися лютеранські тези.

Таким чином, двір Франції сприймали як найвдаліший в Європі, він служив еталоном, об'єктом наслідування для інших країн. Незважаючи на звинувачення сучасників в його марнотратстві і розмовах про скандальність його моралі, не можна не оцінити внесок придворної культури. Адже будучи символом Франції, королівський двір був втіленням культури радості і краси життя, тріумфом і непересічною цінністю культури. Епоха Відродження у Франції знайшла яскраву, своєрідну національну форму. Культурне життя при дворі отримало потужний імпульс. Тут знайшли притулок і заступництво художники і письменники, архітектори, музиканти та актори французького Ренесансу.

ЛІТЕРАТУРА

1. Михайлов А. Д. "Гептамерон" Маргариты Наваррской и французская новелла эпохи Возрождения. М.: Республика, 1993. 431 с.
2. Земон Дэвис Н. История женщин на Западе: в 5 т. Т. III: Парадоксы эпохи Возрождения и Просвещения. Под общ. ред. Ж. Дюби и М. Перро. Под ред. Н. Земон Дэвис и А. Фарж. СПб. : Алетейя, 2008. 560 с.
3. Григорьева И. Л. Молодой Эразм как педагог и придворный. Придворная культура эпохи Возрождения. Серия Культура Возрождения. М.: Издательство Политическая энциклопедия, 2014. С 124-138.
4. Кастело А. Королева Марго. М.: Молодая гвардия, 1999. 231 с.
5. Брантом Пьер. Галантные дамы. Пер. Волевич И. Я. М.: Азбука-Классика, 2007. 161 с.
6. Петрункевич А. М. Маргарита Ангулемская и ее время. М.: НЦ ЭНАС, 2010. 216 с.

Гороховянко Ірина

Науковий керівник – доц. Морська Наталія

ПРОБЛЕМИ КОМУНІКАЦІЇ. СУЧАСНИЙ ЕТАП

Людина із найдавніших часів не може існувати без соціуму. Вона народжується у сім'ї, яка є першим соціальним інститутом, що часто має дуже вагомий вплив на її особистісний розвиток. Після цього вона здобуває знання у школі, університеті, товаришує з ровесниками, обирає професію, релігію та формує погляди на життя. Крім того, людина задовольняє свої потреби, вирішуючи різноманітні побутові питання. Та жоден із попередніх етапів неможливий без середовища собі подібних та комунікації з ними.

Прикладом людини, яка жила поза соціумом є Мауглі - герой книги Редярда Кіплінга. Герой позбавлений спілкування з людьми, але вмів комунікує з тваринами. Ігнорування їх для героя твору було неможливим, адже саме цей процес допоміг йому вижити, задовольняючи біологічні потреби. Сюжет яскраво показує важливість комунікаційного процесу не лише для існування людини, а й для формування її як особистості.

У наш час, ми бачимо стрімкий розвиток технологій, науковий прогрес спрямований на різноманітне покращення шляхів обміну інформації між людьми. Проте, із покращенням технічних можливостей комунікації, бачимо, що не зникають проблеми спілкування, яке є не просто обміном інформацією між людьми. У першу чергу, нівелювання моральних цінностей погіршує процес співіснування людей. Крім того, у наш час суспільство зосереджене на комерційному погляді у вирішенні будь-яких питань, що зменшує зацікавленість осіб у етичних і естетичних нормах. Люди часто втрачають свою індивідуальність на шляху до